

POVZETEK REGIJSKEGA IZVEDBENEGA NAČRTA NA PODROČJU SOCIALNEGA VARSTVA 2014 – 2016 ZA SAVINJSKO STATISTIČNO REGIJO¹

Državni zbor RS je aprila 2013 sprejel Resolucijo o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2013–2020² (v nadaljevanju: Resolucija), ki je temeljni programski dokument Slovenije na področju socialnega varstva za obdobje do leta 2020. Resolucija opredeljuje osnovna izhodišča za razvoj sistema, cilje in strategije razvoja socialnega varstva, določa mrežo javne službe socialnovarstvenih storitev in programov, opredeljuje način izvajanja in spremljanja programa ter odgovornosti posameznih akterjev na različnih ravneh.

Resolucija določa, da se bodo za neposredno uresničevanje zastavljenih ciljev dokumenta pripravljali izvedbeni načrti na državni in regionalni ravni, in sicer za obdobje štirih let (2013–2016 in 2017–2020). Izvedbeni načrt za cilje na ravni države bo sprejemala Vlada RS, za cilje na ravni regij oziroma lokalnih skupnosti pa pristojni organi lokalnih skupnosti.

Pripravo regijskih izvedbenih načrtov koordinirajo centri za socialno delo (v nadaljevanju: CSD) na regijski ravni, ki v ta namen oblikujejo regijske koordinacijske skupine. Regijske koordinacijske skupine so sestavljene iz predstavnikov ključnih akterjev na področju socialnega varstva v regiji. Naloge regijskih koordinacijskih skupin so sodelovanje pri pripravi regijskih izvedbenih načrtov, usklajevanje regijskih izvedbenih načrtov in spremljanje njihovega izvajanja. Regijske izvedbene načrte potrdijo pristojni organi vseh lokalnih skupnosti z območja, ki so tudi odgovorni za izvajanje regijskih izvedbenih načrtov.

SAVINJSKA REGIJA

CSD Celje je bil s sklepom Ministrstva za delo, družino socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljevanju: MDDSZ) določen za pripravo, spremljanje in poročanje o izvajanju regijskega izvedbenega načrta na območju savinjske regije, zato je novembra 2013 pričel s sestavo regijske koordinacijske skupine.

V regijski koordinacijski skupini sodeluje devet predstavnikov lokalnih skupnosti savinjske regije, devet predstavnikov izvajalcev na področju socialnega varstva, predstavnica nevladnih organizacij, predstavnica regijske razvojne agencije in predstavnica območnega razvojnega partnerstva za območje »osrednje celjsko«.

Regijski izvedbeni načrt na področju socialnega varstva 2014–2016 za Savinjsko statistično regijo je regijska koordinacijska skupina potrdila dne, 15. 4. 2014. Nanaša se na naslednje občine: Braslovče, Celje, Dobje, Dobrna, Gornji Grad, Kozje, Laško, Ljubno, Luče, Mozirje, Nazarje, Podčetrtek, Polzela, Prebold, Rečica ob Savinji, Rogaška Slatina, Rogatec, Slovenske Konjice, Solčava, Šentjur, Šmarje pri Jelšah, Šoštanj, Štore, Tabor, Velenje, Vitanje, Vojnik, Vransko, Zreče in Žalec.

¹ Celotno besedilo regijskega izvedbenega načrta lahko pridobite na CSD Celje, ki tudi koordinira njegovo pripravo, spremljanje in poročanje. Regijski izvedbeni načrt je bil pripravljen v okviru regijske koordinacijske skupine za Savinjsko statistično regijo, povzetek pa je pripravil Inštitut RS za socialno varstvo.

² Uradni list RS, št. 39/2013.

Kratek opis trenutnih demografskih in socialnih razmer v regiji

Savinjska regija leži v osrednjem delu Slovenije in obsega 11,8 % površine celotne države. V regiji živi 260.545 prebivalcev, kar je 12,7 % prebivalstva Slovenije. Demografska slika je ugodna, saj struktura prebivalstva izkazuje nekoliko višji delež mladih (mlajših od 14 let) in manjši delež starejših (starih 65 let in več) v primerjavi s slovenskim povprečjem.

Velik problem v regiji je dostopnost obeh obmejnih območij (tako severovzhodno ob meji z Avstrijo kot jugovzhodna ob meji s Hrvaško) do avtocestnega križa in posledično izseljevanje iz teh območij in čezmejna delovna migracija.

Zaradi gospodarske situacije v Sloveniji pa se tudi savinjska regija še vedno sooča z vplivi recesije. Delodajalci rešujejo težave z zmanjševanjem števila zaposlenih za določen čas, opredeljevanjem presežnih delavcev, pa tudi s stečajmi. V regiji je zaposlenih 99.854 oseb, kar je 12,4 % celotne delovno aktivne populacije v Sloveniji. Januarja 2013 je bilo brezposelnih 17.141 oseb, kar pomeni 8,0 % več kot leta 2011. Stopnja registrirane brezposelnosti za leto 2013 je višja od slovenskega povprečja (12,9 %), saj je znašala 14 %.

V regiji zaznavajo porast števila otrok in mladostnikov s hudimi čustvenimi in vedenjskimi motnjami. Kljub manjšemu deležu starejših v primerjavi s slovenskim povprečjem, se tudi v savinjski regiji soočajo s problemom staranja prebivalstva. S tem naraščajo potrebe po različnih pomočeh starejšim tako na domu, v skupnosti kot tudi v institucionalnem varstvu. V regiji je prisotna tudi problematika različnih odvisnosti, kažejo pa se tudi potrebe po različnih oblikah namestitvev in podpore ranljivim skupinam prebivalcev.

Ocena potreb, kvalitativni cilji in razvoj mreže storitev in programov na področju socialnega varstva v regiji

V regijskem izvedbenem načrtu za savinjsko regijo je regijska koordinacijska skupina opredelila naslednje prioritete v regiji:

- vzpostavitev STANOVANJSKIH SKUPIN in programov NAMESTITVENE PODPORE ranljivim skupinam prebivalcem;
- vzpostavitev SVETOVALNIH CENTROV za otroke, mladostnike in družine,
- vzpostavitev MEDGENERACIJSKIH SREDIŠČ s podpornimi programi,
- razvoj in vzpostavitev programov za OSEBE Z DEMENCO in njihove bližnje,
- razvoj in vzpostavitev programov za PREPREČEVANJE ZASVOJENOSTI.

Ukrepi za doseganje ključnih ciljev Resolucije in zadovoljevanje regionalnih/lokalnih potreb na področju socialnega varstva v obdobju 2014-2016

1. CILJ Resolucije: ZMANJŠEVANJE TVEGANJA REVŠČINE IN POVEČANJE SOCIALNE VKLJUČENOSTI SOCIALNO OGROŽENIH IN RANLJIVIH SKUPIN PREBIVALSTVA

Ukrepi na regionalni ravni:

1. Vzpostavitev in razvoj socialnih podjetij z namenom socialne aktivacije ranljivih skupin prebivalstva.
2. Vzpostavitev mreže javnih kuhinj in razdelilnic hrane v regiji.
3. Ustanovitev socialnih trgovin z namenom socialne aktivacije ranljivih skupin prebivalstva.

4. Priprava in širitev obstoječih programov socialnega vključevanja (programi namenjeni ohranjanju socialnih veščin, programi socialne aktivacije, programi socialne in delovno okupacijske integracije, programi integracije mladih v lokalno okolje v obliki počitniškega dela in skrbi za okolico).
5. Širitev dejavnosti zaposlitvenih inkubatorjev (priprava programov za izboljšanje zaposlitvenih možnosti in kompetenc mladih, vključevanje mladih na trg dela, učni in izkustveni center za mlade).
6. Širitev mreže in dejavnosti zaposlitvenih centrov v regiji (programi izboljšanja zaposlitvenih možnosti invalidov, pomoč zaposlovanju invalidov na zaščitenem delovnem mestu).
7. Oblikovanje modela pomoči mladim s posebnimi potrebami za prehod iz šole na trg dela.

Rok za izvedbo ukrepov je 31. 12. 2016, odgovorni nosilci bodo javni zavodi, občine, nevladni sektor, koncesionarji, podjetja; viri finančnih sredstev pa so MDDSZ (razpisi), EU razpisi, občine, zasebna sredstva.

2. CILJ Resolucije: IZBOLJŠANJE RAZPOLOŽLJIVOSTI IN PESTROSTI TER ZAGOTAVLJANJE DOSTOPNOSTI IN DOSEGLJIVOSTI STORITEV IN PROGRAMOV

Ukrepi na regionalni ravni:

1. Širitev mreže programov stanovanjskih skupin in drugih namestitvenih oblik za ranljive skupine (oblikovanje in vzpostavitev stanovanjskih skupin za rejence po 18. letu starosti oziroma po zaključku šolanja, prehodne stanovanjske skupine za osebe s težavami v duševnem zdravju, za osebe s težavami v duševnem zdravju in s pridruženimi diagnozami, stanovanjske skupine za odrasle osebe z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, individualne namestitve za osebe s težavami v duševnem zdravju in za osebe s pridobljeno poškodbo glave).
2. Vzpostavitev varovanih stanovanj za ženske in otroke, žrtve nasilja.
3. Ustanovitev materinskih domov za osebe s težavami v duševnem zdravju.
4. Oblikovanje in povečanje dostopnosti programov skupin za samopomoč žrtvam nasilja.
5. Vzpostavitev laboratorija za prepoznavanje in preprečevanje nasilja in psihosocialno pomoč žrtvam nasilja.
6. Širitev mreže programov dnevnih centrov za ranljive skupine (za osebe s težavami v duševnem zdravju (dnevne aktivnosti, terensko delo); za otroke in mladostnike; za uporabnike drog (dnevna obravnava in terensko delo; za osebe s pridobljeno poškodbo glave).
7. Vzpostavitev programov za svojce oseb s težavami v duševnem zdravju.
8. Vzpostavitev svetovalnega centra za družine in več družinskih centrov.
9. Širjenje mreže programov medgeneracijskih centrov in centrov za vseživljenjsko učenje.
10. Vzpostavitev informacijskih centrov in posvetovalnic za starejše.
11. Širjenje mreže programov zavetišč za brezdomce.
12. Vzpostavitev programov za podporo osebam z demenco in njihovim svojcem.
13. Razvoj programov celostne oskrbe umirajočih.
14. Širitev mreže programov za obravnavo in pomoč zasvojenim osebam.
15. Vzpostavitev programa reintegracijskega centra za socialno aktivacijo zdravljenih odvisnikov.

Rok za izvedbo ukrepov je 31. 12. 2016, odgovorni nosilci bodo javni zavodi, občine, nevladni sektor, koncesionarji, podjetja; viri finančnih sredstev pa so MDDSZ (razpisi), EU razpisi, občine, zasebna sredstva.

3. CILJ Resolucije: IZBOLJŠEVANJE KAKOVOSTI STORITEV IN PROGRAMOV TER DRUGIH OBLIK POMOČI PREKO POVEČANJA UČINKOVITOSTI UPRAVLJANJA IN VODENJA IZVAJALSKIH ORGANIZACIJ, POVEČANJA NJIHOVE AVTONOMIJE TER UPRAVLJANJA S KAKOVOSTJO IN ZAGOTAVLJANJA VEČJEGA VPLIVA UPORABNIKOV IN PREDSTAVNIKOV UPORABNIKOV NA NAČRTOVANJE IN IZVAJANJE STORITEV

Za obdobje 2014 – 2016 savinjska regijska koordinacijska skupina ni načrtovala nobenega ukrepa za doseganje tretjega cilja Resolucije. Na uresničitev tega cilja se bomo osredotočili v drugem izvedbenem načrtu za obdobje 2017-2020.

Možni zapleti in tveganja pri izvedbi ukrepov:

- pomanjkanje finančnih virov, (ne)sofinanciranje programov,
- pomanjkanje ustreznega sodelovanja na regijski ravni.